

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Nyomda és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 60. szám. — Telefon szám 177.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
egész évre 20 K., fél évre 10 K., negyedévre 5 K.

Egyes szám ára 8 f. és kapható:
a Híradó-vatában, Beles J. üzletében (Bolonya) és a Glass- és
Wächter-féle hírlapárudákban.

Feladv. szerkesztő:
Dr. VAJNA GÁBOR, ügyvéd.

Szerkesztőség:
KAPU-UTCA 60. SZÁM.

Értekezhetni:
d. e. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.
Telefon szám 177.

HIRDETÉSI DIJ:

2 hasábos garmondsor vagy annak helye 1-szeri hirdetés
24 fillér, 3 hasábos garmondsor 16 fillér. Többszöri hirtetésnél kedvezmény.

Nyilttér sora 30 fillér.
Hirdetések és nyilttéri cikkek díja előre fize

Kiegyezés és a vámtarifa.

Brassó, jun. 4.

(—z—y) Mind jobban előtérbe kerül az a bizonyosság, hogy a folyamatban levő kiegyezési tárgyalásoknak egyik fogas, sőt döntő pontja a vámtarifa kérdése. Ezen nyugszik a megegyezés nehézsége és kivihetősége is.

Erre lehet visszavinni végső elemzésben úgy Széllnek a parlamentben, mint Apponyinak a parlamenten kívül hangoztatott, jelen viszonyaink között momentuózus kijelentéseit, melyek nem befelé, hanem kifelé szólottak.

Nem lehet tehát csodálkozni, hogy a kijelentések hatása alatt Ausztriában ma már egészen más hurokat pengetnek. Nem csodáljuk, hogy az osztrák lapok is a kiegyezés létrejöttét bizonyosnak mondják és hogy többé nem fenyegetőznek ultimátummal. — Körbe Budapestén időzik gyakorta, hogy az autonom vámtarifa megszerkesztését finalizálja s bizonyosan nem azért jött, hogy az osztrák lapok fenyegetését újból megismételje.

Arról nincs többé szó, hogy a kiegyezés már megállapított feltételei felforgattassanak illetve, hogy az iparfejlesztés, a vasuttarifák és az állat-

egészségügyi rendszabályok a tárgyalásokba újból bevonassanak és Ausztria különleges követelményei ezek tekintetében érvényesítenek, csupán arról van szó és másról nem is lehet szó, hogy az autonom vámtarifa tekintetében minő szándékkal érkezett körünkbe az osztrák miniszterelnök. De azt ma még nem tudjuk, mert a tárgyalások nem fejeztettek be.

De másfelől a barátságosan közelítő osztrák miniszterelnök részünkről bizonyára méltányosságra is számíthat, ha csak a lehetőség határain belül is.

Mi is fejleszteni akarjuk honi iparunkat s lassanként az idegen iparcikkeket kiszorítjuk piacainkról s e célból a védővámok annak idején a magyar iparnak is előnyére fognak szolgálni.

Látva a békülékeny szellemet, bizton hisszük, hogy az autonom vámtarifára nézve 2—3 hét alatt végleges megegyezés jön létre, minélfogva a kiegyezés perfektuálásának egyik alapfeltétele teljessébe megy, valamint a külkereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat is meg lehet kezdeni. — A mi pedig az osztrák-magyar vámegegyezményt illeti, ez immár készen van.

Brassó, jun. 4.

A közigazgatás egyszerűsítése. A belügyminiszterium kodifikáló osztálya kidolgozta az egyszerűsítési törvény 32. §-ában említett összes ügyviteli szabályzatok részletes előadói tervezeteit. Öt tervjelölés munkát készült: 1. Vármegyei (központi és járási) ügyviteli szabályzat. 2. Ügyviteli szabályzat a községi és községi részére. 3. Ügyviteli szabályzat a közigazgatási bizottságok részére. 4. Gyámügyi ügyviteli szabályzat az árvaszerzők részére. 5. Gyámügyi ügyviteli szabályzat a községek és járási részére. A tervezeteket június hó folyamán nagyobb szaknácsozmány bírálata alá fogják bocsátani.

A kiegyezés. A prágai Narodni Liszt az osztrák-magyar kiegyezésről írván, sérelmeket sorol föl, a melyeket Magyarország követ el Ausztria ellen a gazdasági szövetség keretében. Ime, ezeket írja:

Az osztrák kormány tudomása van arról, hogy Magyarország az osztrák tölgyjelvényt el nem ismeri; hogy az üveg és papír behozatalának illetéktelen nehézséget okoz; hogy osztrák honosnak nem adnak korcsmai jogot, a míg nem kötelezi magát arra, hogy kizárólag magyar sört fog mérni. Az osztrák miniszterek garanciákat követelnek, hogy ilyen esetek többet elő ne fordulhassanak.

Világkrónika.

Brassó, jun. 4.

Peace is proclaimed! — hangzik át egész Anglián. Magyarul azt jelenti: „A béke meg kötve!” Tehát véget

A „Brassói Lapok” tárczája.

Hunyadi László.

Erkel Ferenc nagy dalművének bemutató előadása Brassóban.

1899. július 15-én hullott le a magyar zeneirodalom egének legfényesebb csillaga Erkel Ferenc. Könnyezve állta körül ravatalát a nemzet s önkéntelenül tolt sokak ajkára: „Valjon lesz-e még több ilyen csillagunk?”

* * *

Mikor Erkel megteremtette a magyar operát, akkor még a semmiből kellett teremteni, mert ha valaki, úgy ő igazán megegyeztet az állítást, hogy a természetben nincsen ugrás; a hová a zene terén a legnagyobb nemzetek is csak századok fokozatos építkezése után jutottak el: ő oda egy ugrással emelte a magyart. Mikor ő az első magyar operáját, „Báthory Máriát” 1840-ben megírta, akkor még nem volt más az egész magyar zeneirodalom, mint terméketlen, eszménytelen pusztaság, melyen nem termett semmi, csak a hegedűről nemzedékről-nemzedékre átszálló, de le nem kottázott népdal, meg egy-egy verbunkos vagy hallgatónóta. Ha egy külföldi ember az országba vetődött azzal távozhatott innen, hogy van

egy ország, amelyben garadával hevernek a dallam-kincsek, de nincs senki, aki fel tudná s fel akarná szedni a földről. Egy oly geniusznak kellett jönni, mint Erkel Ferenc, kiben meg voltak mind ama kellékek, a melyek képesítenek valakit a legmerészebb lépésekre is. Ereje és merészsége nagy sikert aratott, s ha első kísérletezése nem is vált be teljesen annak az ideálnak, amelyet maga elé tűzött, de később annál inkább megnövekedett az ereje a tetőn, s mind magasabb hegyesucokra hárított. 1844. február 4-én került színre második nagy dalműve „Hunyadi László”, melynek szövegét szintén Egressy Béni írta. „Hunyadi László” — mely szerzőjét a magyar közönség kedvenczvé emelte — esemény volt a magyar zeneművészet terén. Mindjárt az első előadás után, a főváros felsőbb körei, arany ütem-pálczával és 50 arannyal tisztelték meg. 1845. évben írta meg két legszebb és leghíresebb szerzeményét a „Hymnuszt” és „Hunyadi László” nyitányát. Ezek után következett „Bánk-Bán” (1861), „Sarolta” (1862), „Dózsa György” (1867); „Brankovics György” (1874), mind valóságos remekai és gyöngyei a magyar zenének. Az ő nyomdokain buzdulva fel és több-kevesebb sikerrel működtek e téren Doppler, Császár, Mosonyi. Majd az újabb időben

Zichy, Hubay, Michalovics, Farkas, Elbert, Major stb. De míg ez utóbbiak nemcsak speczialis magyar, hanem a világművészeti érdekeknek kielégítésére törekedtek és irnak is, addig Erkel Ferenc mindig csak a magyar zene gazdag elemeinek drámai feldolgozása és eszményítésével foglalkozott, oly szeretettel, tudással és képességgel, hogy a magyar zenét elhagyatottságából egyszerre két századdal emelte fel és a külföld előtt is annak méltó helyet biztosított.

58 esztendő után Brassó közönsége is elérte, hogy helyben hódolhatott a lángész egyik kiváló alkotása előtt. Tegnap mutatta be Nádassy társulata az itt még soha nem adott „Hunyadi László” operát. És szinte kétségbeesítő volt látni azt a közönyt, a melylyel a brassói magyarság a magyar színművészet iránt viseltetik. Alig mertük álmodni, annál kevésbé szemeinknek elhinni, hogy egy a hírével nagy világot bejárt magyar opera előadása Brassóban majdnem üres ház előtt folyt le.

* * *

De megtörtént ez is a magyar színművészet és a brassói magyarság újabb di-csőségére.

* * *

Lehetetlen, hogy e helyen a legna-

Alapított 1867.

Helmbold L. Örökösei

ékszerészek

(tulajdonos: HELMBOLD VIKTOR)

Weisz-Mihály-utca 24. sz. a. (saját ház).

Legnagyobb raktár: ékszer, arany és ezüst árukban, ezüst és ezüst eszközökben.

Schweiczi zsebórákban: arany, ezüst és nickel stb

Ezüst és fém övek. — Mindenféle öveknek újjáalakítása.

Arany, ezüst és drágakövek bevásárlása.

Javító műhely

Jegygyűrűk nagy választékban.

ért az az áldatlan harc, melyet az aranyra, gyémántra éhes emberbőrbe bujt bestiák folytattak a békés bur pásztorok, földmivelők ellen. Vereeniginben tartották az utolsó bur nemzetgyűlést. Aláírták a békeszerződéseket, mely pénzügyi kérdésekben engedményeket tesz ugyan nekik az angolok régebbi merev álláspontjához mérten, de nekik függetlenségükről kellett lemondani. Megbolygatta őket békés otthonukban a nyereségvágy, az önzés s hiába voltak erősek, bátrak és elszántak: az önértet kevés a világon és pénzért lehet gyilkosokat kapni még egy „művelt” nemzet fiainak soraiból is sokat, nagyon sokat, ahányan az angolok voltak. A béke látszata tehát meg van Angliában is, Afrikában is, de a béke anyala mégis gyászruhában jár, mert ki tudja, hogy a nyereségvágy, mikor szabadítja ismét bestiáit valahol, valamire egy békés, szabad népre. Meg van a béke: elpusztult farmok, lemészárolt emberek tömege, árván maradt gyermekek és gyászoló anyák bizonyítják, hogy nem akarnak tovább harezolni, hiszen az ellenfél-kegyes és istenfélő s ezt csak most tudták meg...

A burók földjén csöndesség: a puskaropogást közelebből halljuk. Szomszédságunkból hozza a hirt a táviró; Lembergben működik a Manlicher. Az építőmunkások sztrájkba léptek: kenyeret kérnek, mert hisz mindenből van elég a világon; van fényből is, árnyból is, van ragyogó selyemből is és van rongyokból is: csak kenyérből van mindig kevés. Nem mond többet a táviró, csak annyit: hogy 20 munkást karddal és 3 munkást puskalövéllel sebesítettek meg, kik közül már három ember bele is halt sebeibe. Elég. Semmi több. A béke anyala leszállt a földre...

A míg a világ egyik részén ezek történnek, Románia ráér és -- ezáfol: „A hivatalos lap a következő kommunikét közli: Néhány külföldi lap a leghelytelenebb híreket terjeszti Romániáról, különösen Bernard Lazare utjával kapcsolatosan. Azt állítják, hogy a köztisztviselők antisémítá fölhívást terjesztettek a diákok között és antisémítá gyűléseken elnököltek. Azt állítják továbbá, hogy mialatt Lazare Bukarestben járt, zsidók boltjait kirabolták. Mindezek a híresztelések valótlanok. Ilyen dolgok sohasem fordultak elő. Soha semmiféle nemzetiségű vagy felekezeti idegent nem zaklattak.”

gyobb elismeréssel és dicsérettel ne adózunk N á d a s s y József igazgató odaadó és áldozatot nem ismerő tevékenységének, aki az idej brassói mostoha viszonyok és azok értelmetlen alakulásainak dacára, nem riad vissza a legkiválóbb alkotásoknak színrehozatalától.

A tegnapi nap újabb dicsőséget hozott a derék és ügybuzgó igazgatónak.

De jussan az elismerésből Virányi Jenő karnagynak is, akinek bár a közönség jutalomjátékul távollétével kedveskedett, de akinek a legszebb jutalom jutott osztályrészül -- az erkölcsi elismerés. Aki hallgatta a Hunyadi nyitány fenséges előadását, aki élvezte az opera szépségeit, az azon meggyőződéssel távozott a színházból, hogy ily eredmény csakis egy minden ízében képzett, szakavatott és magyar karmester vezetése mellett érhető el. Bár nem volt koszorúzás, vagy virágzápor, de az összegyűlt kis közönség lelkes tapsából fakadt az elismerés legszebb virága.

A szereplők közül mi sem természetesebb, ha B. R u z s i n s z k y Ilonával (Erzsébet) kezdjük meg dicséretünket. Az egész színi-idény alatt nem volt alkalmunk hangjának quantitását és énekművészetének kvalitását oly nagy mértékben élvezni mint tegnap. Valósággal lázba ejtette hallgatóit azzal, amit énekelt és azzal, amit játszott. Sajnáljuk, hogy közönségünk

Beszélő számok.

Brassó, jun. 4.

Az új század küszöbén 1900-ban meg-ejtett népszámlálás eredményéről most számol be az országos statisztikai hivatal kiadványa. A rubrikák egyöntetű, merev sorfalai között álló számok hirdetik, hogy egy évtized leforgása alatt minő hullámláson ment át hazánk népessége, hogy fajunk mennyire izmosodott, szaporodott. Öröndetes érzés fog el bennünket, ha e számsorok tömkellegét átvizsgáljuk, mert látjuk, hogy 1890—1900-ig terjedő évtized nem volt meddő a magyar faj életében.

Az 1900-iki népszámlálás szerint Magyarország polgári népessége 16.721.574, melyhez hozzászámítva a 116.681 katonát hazánk lakossága 16.838.255 lélekre rug. Összehasonlítva ezt az 1890-iki népszámlálás eredményével a szaporodás 1.576.391, vagyis 10.3%. A magyar állam lakosságának megállapításánál szükséges még Horvát-Szlavonország népességének tekintetbe vétele is, mely 2.400.760 polgárt és 15538 katonát számlálván 2.416.304-et tesz ki, és így az 1890-ik évi eredményhez képest 214.377 (9.7%) szaporulatot mutat. Ez adatoknak egybevetésével a magyar korona országainak népességéről a következő adatok számolnak be: Polgári népesség 19.122.340: katonaság 132.219; összesen 19.254.559 lélek, vagyis 1.790.768 (10.3%-) al több, mint volt 1890-ben. Ebből férfi: 9.582.152, nő: 9.672.407, tehát a számbeli tulsúly a női nem részén van.

Nemzetiségi szempontból nézve Magyarországban: magyar 8.651.520, német 1.999.060, tót 2.002.165, oláh 2.798.559, ruthén 424.774, horvát 191.432, szerb 437.737, egyéb 333.008; Horvát-Szlavonországban: magyar 90781, német 136.121, tót 17.476, oláh 920, ruthén 4673, horvát 147137, szerb 614.443, egyéb 64753. Összesen: magyar 8.742.301, német 2.135.181, tót 2019.641, oláh 2799.479, ruthén 429.447, horvát 1.678.569, szerb 1.052.180, egyéb 397.761.

A magyar állam lakosságát képező 19.254.559 lélek közül magyarul 10.175.514 beszél, míg 9.079.045 egyáltalán sem nem ért, sem nem beszél az állam nyelvén, magyarul.

Kulturális szempontból tekintve az 1900. évi népszámlálás eredményét, minden észlelhető haladás dacára elszomorító adatokat nyerünk, mert Magyarországon csak 8.696.332-en tudnak írni és olvasni, Horvát-Szlavonországban pedig 900.051-en, vagyis összesen a 19.254.559 lélekből írni

bár gyanította, de csak a kapuzárás előtt ismerte meg kiváló művészetét. Gyönyörrel hallgattuk és élveztük, amit nyújtott, kár csak az, amit nem hallottunk tőle.

Méltó partnerei voltak Kalmár (király) és Toronyi (László), akiknek csengő, üde hangja párosulva izlés és tudással, nagy sikerrel jutott érvényre. Káldy Mariska mint Mária különösen a börtön jelenésben aratott nagy tetszést, Radványi Garája a legkitünőbb volt, nem különben tetszett Várady Margit Mátyás kis szerepében.

A karok kiváló preezizek és biztosak voltak, különösen a III. felvonás fináléjában a vegyeskar impozáns erőteljességgel tűnt ki. A zenekar is derakasan megfelelt nagy feladatának.

* * *

A magyar dalművet Erkel Ferencz alapította meg. Mint magyar zeneköltő oly magas rangot foglal el művészettörténetünkben, minőt kivüle még eddig senki sem ért el. S midőn ő feltárta nemzetét az utat, melyből kell, hogy a magyar zenevilág nagy folyója legyen és midőn ő megmutatta az utat, amelyen a magyar zene nemesek speciális, de világművészeti érdekeknek is képes szolgálni: úgy bizva nézhetünk a magyar zene jövője felé.

olvasni csak 9.596383 tud. És ez szomorú jelenség a mai korban, mikor az iskola-viszonyok oda fejlődtek, hogy már vannak államok, melyekben az írni-olvasni nem tudók, ép oly ritkák, mint évtizedekkel ez előtt az írni-olvasni tudók voltak.

Brassó megye népessége az 1890-iki népszámlálás adataihoz viszonyítottan 6.8% szaporulatot mutat; mert míg 1890-ben a lélekszám 89.557 volt, addig az 1900-iki népszámlálás eredménye szerint megyénknek 95565 lélek a lakossága, vagyis 6.108-al több mint volt 10 évvel előbb. Legnagyobb számmal vannak ebből a 95.565-ből az oláhok, kiknek száma 33.886 tehát több, mint az összes megyei lakosság egy harmada. Második helyen a magyarság áll 31191 lélekkel, míg a német nyelvűeknek csak a harmadik hely jut 29415 főnyi népességgel. Tót 222, rutén 3, horvát 14, szerb 33, egyéb 801 él vármegyénkben.

A vármegye lakossága a községek szerint a következőleg oszlik meg:

Község.	Népesség.	Magyar.	Német.	Oláh.
Brassó	34511	14115	10644	11248
Apáca	1812	1467	9	329
Botfalva	2369	130	1377	911
Földvár	2479	261	1032	1162
Krizba	1780	1208	12	560
Prázsmár	3573	123	2066	1336
Sz.-Herm.	2189	42	1184	961
Sz. Magy.	1483	58	920	502
Szentpéter	2135	110	1233	817
Veresmart	966	15	424	528
Barcauf.	1035	806	20	209
Feketeh.	4305	233	2771	1436
Höltövény	2764	181	2109	532
Kereszt.-f.	2666	176	1618	992
Rozsnyó	4643	223	1848	2611
Vidombák	1542	118	983	566
Volkány	1613	44	966	609
Bácsfalva	1973	1179	17	729
Csernátfalu	2566	1855	27	693
Hosszúfalva	6233	2705	100	3428
Pütkörcs	2069	1131	1	937
Tatrag	3384	2162	13	1210
Türkös	3204	1785	31	1356
Zajzon	1295	1064	10	224
Összesen:	92589	31191	29415	33886

Összehasonlítva ezeket az adatokat az 1890-iki adatokkal azt fogjuk tapasztalni, hogy legnagyobb mértékben a magyar faj és legkisebb mértékben a német szaporodott. Megjegyzendő azonban, hogy a szász falvak magyarságát tulnyomó részben is a huszárság képezi. Magában Brassóban a Magyarság 10 év alatt 3674-el a német elem 1066-al, az oláh 1490-el, szaporodott. Tehát legnagyobb szaporodást a magyarság mutat föl.

A szomszédos vármegyék közül Fogarasmegye népessége 92145 polgár és 656 katoná, összesen: 92801, 3976-al (4.5%) több, mint volt 1890-ben. A lakosság nemzetiségek szerint a következőképpen oszlik meg: magyar 5149, német 3627, oláh 83445, tót 32, rutén 5, horvát 1, szerb 3, egyéb 529. Fogaras nagyközség népessége: 5953, ebből magyar 2911, német 1243, oláh 2292 észlelhető, míg a német lakosság létszáma tetemes esést mutat.

Színház.

HETI MŰSOR:

Szerdán: A Brassói Nemzeti Szövetség javára: Az ember tragédiája. (Bérletszünet.)

Csütörtökön: Hunyadi László, opera. (Bérletben.)

Pénteken: A vörös kereszt-egylet javára: Bolond, nagy operette. (Bérletszünet.)

Szombaton: Postás fiu, operette. Itt először. (Bérletben.)

Vasárnap: délután fél 4 órakor (félhelyárakkal) Egy huszárkaplár Bécsben, bécsi életkép; este: A könyvtárnok, vigjáték. (Bérletben.)

Hétfőn június 9-én utolsó előadásul: Válás után, vigjáték. (Bérletszünet.)

* **Érdekes színelőadás.** Jövő vasárnap este érdekes színelőadás lesz. A mint értesülünk, Szende Gyula, a helybeli műkedvelők egyik jőhírnevű tagja fel fog lépni a „Könyvtárnok” cz. vigjátékban.

HIREK.

Brassó, jun. 4.

— **Személyi hir.** Sidonienburgi Pitsch Tivadar vezérőrnagy, a 12 tüzér-dandár parancsnoka, városunkba érkezett, hogy az itt állomásozó 34. hadosztály tüzér-ezred felett szemlét tartson.

— **Zászlósértés.** Monorai Jenő kir. aljárásbíró a zászlósértéssel vádolt Schuller Hans szász középiskolai tanuló ügyében a tárgyalást f. hó 11-re tűzte ki.

— **Érettségi vizsgálat.** A helybeli róm. kath. főgymnasiumban tegnap és ma tartatott meg a szóbeli érettségi vizsgálat. Vizsgálatra állott 11 tanuló. Ebből jól érett 4, egyszerűen érett 5, szeptemberben teendő javító vizsgálatra utasított egy egy tantárgyból 2.

— **Előléptetések a postánál.** A m. kir. postánál a nagyobb szabású kinevezések és előléptetések e hónap folyamán várhatók.

— **Csángó-szöttek az országos vásáron.** Az Eke. pürkercezi kirándulása alkalmából rendezett csángó háziipari kiállításon különösen a csángó-szöttek annyira megtetszett közönségünknek és olyan kelendőségnek örvendett, hogy ez felbátorította a kiállítók egyikét arra, hogy a most közeledő országos vásáron sátorban Brassó piacán kísértse meg a csángó-szöttek elárusítását. Azokat, a kik már ismerik a csángó-szötteket, tudjuk nem kell külön biztatnunk a csángó-szöttek sátor megtekintésére; de azoknak, a kik még nem ismerik, és a hazai és házi-ipar minden barátjának szíves figyelmébe ajánljuk a csángó-szötteket. Háziasszonyaink hazafias és önmagukra nézve is hasznos dolgot cselekednek, ha ezifra külföldi rongy helyett, köténynek, függönynek, asztalfutóknak, terítőknak stb.-nek csángó-szötteket vásárolnak.

— **Tűzvész.** Nagy tűz pusztított az éjjel a Fekete-utca 16. sz. alatt levő s a Schweich Frigyes lakatos-mester tulajdonát képező házban. A tűzoltóság a tűzhöz rögtön kivonult, de ekkor az épület hátulso része már lángokban állott. Az égő rész megmentésére már gondolni sem lehetett s épp azért tűzoltóink teljes erejükkel azon voltak, hogy a melléképületeket mentse meg. Mindazonáltal nem akadályozhatták meg, hogy a lángok a szomszéd Brennerberg féle házra át ne csapjanak, azonban itt nagyobb kárt nem okoztak.

— **Esküvő.** Hegyessy Vilmos, a kolozsvári „Magyar Polgár” felelős szerkesztője, tegnap délelőtt tartotta Kolozsvárt esküvőjét Hirschfeld Elizzel, özv. Hirschfeld Györgyné leányával.

— **Visszavont petíció.** A felvinczi mandátum ellen beadott petíciót, a melynek ügyében a kolozsvári kir. ítélőtábla a vizsgálatot foganatosította, tegnap a kérvényezők visszavonták.

— **Vidéki hírlapírók nagygyűlése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége vasárnap délután a budapesti „Pannonia” szálló külön termében tartotta évi közgyűlését. A napirend legnevezetesebb tárgya az volt, hogy a szövetség feloszlatta saját nyugdíjalapját és ezáltal 107.000 koronára rugó összes vagyonát a segélyalapban összeponthozhatja. A zárszámadásokat és a költségvetést Palócz titkár előterjesztése alapján a közgyűlés vita nélkül elfogadta. A bevételek 14.951 koronával, a kiadások 4926 koronával vannak előirányozva; a 10.025 korona fölösleget a segélyalap növelésére fordítják. A szövetség által alapított évi 500 koronás hírlapírói utazási ösztöndíjat ez idén Szigethy Vilmos szegedi

hírlapíró kapta. Spitzer Zoltán bajai hírlapíró indítványára a szövetség megkéri az összes budapesti szerkesztőseket, hogy tudósítónak és levelezőnek csak szövetségi tagot alkalmazzanak. A közgyűlést megelőzőleg az igazgatóság ülésezett. Husz új tagot vettek fel és segélyre szorult kollegáknak közel 400 korona segélyt szavaztak meg.

— **Az ipartörvény módosítása.** A budapesti munkások mozgalmát indítanak, hogy az ipartörvény küszöbön álló revíziója alkalmából a munkások érdekeit is megvédjék abban s az ipartörvénynek ama szakaszai, a melyek a munkásokra nézve sérelmesek, megváltoztassanak. Első sorban a munkaidő kérdése az, a mit a munkások szabályozni óhajtanak. A jelenlegi ipartörvény ugyanis 16 órai munkaidőt enged meg, holott egész Európában a 12 órai munkaidő a legmagasabb s az oroszországi ipartörvény is csak 11 órai munkaidőt enged meg. A munkások a 8 órai munkaidő követelésének elvi fenntartása mellett, követelik a 10 órai maximális munkaidőt. Az iparfelügyelői intézmény módosítását olyképp követelik, hogy az iparfelügyeletbe a munkások is bevonassanak, általuk választott megbízottak útján. Az éjjeli munka korlátozását is követelik olyképp, hogy csakis a megszakítást nem tűrő üzemekben engedessék meg az éjjeli munka, a munkások kellő felváltásával. Követelik a gyermekmunka korlátozását s az éjjeli gyermekmunka feltétlen betiltását. Összes követeléseiket mintegy 20 pontba foglalva fogják a parlament elé terjeszteni, mi helyt az ipartörvény módosításának tárgyalását megkezdje a képviselőház. Addig is gyűléseken és röpiratokban ismertetik a még szervezetlen munkásokkal ezen követeléseket, hogy mi helyt a parlamenti tárgyalás megkezdődik, a munkások érélyes állásfoglalása a parlamentet arra készítse, hogy a munkások követelésével komolyan foglalkozzék.

— **A helységnevek magyarosítása.** A helységnevek országos rendezése céljából tudvalevően országos bizottságot küldtek ki. A bizottság eddig már 10 vármegyére nézve teljesen elkészült munkálataival, de a munkálatok eredményét nem tették közre. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület fővárosi osztálya most felterjesztést intézett Széll miniszterelnökhöz, melyben arra kéri, hogy a bizottság már eddig elkészült munkálatai hivatalosan közzététessenek s hogy a végleges rendezést illetőleg a bizottságot sűrűsse meg.

— **A csendőrség új szervezése.** A belügyi kormány a csendőrségi őrsők decentralizálását, a legénységi létszámnak arányosabb beosztását, valamint a felügyeleti körletek célszerűbb felosztását határozta el. E munkálatokhoz a szükséges adatoknak a helyszínen való megszerzése céljából Széll Kálmán belügyminiszter most kiküldte Kosztka Pál csendőralezredest és Petrőczy Lajos miniszteri titkárt, kik már megkezdtek működésüket. Erkezésükről az illető vármegyék alispánját előzetesen értesítette a miniszter, meghagyván, hogy a kiküldötteket támogassák.

— **A Gotterhalte megint elmaradt.** Budán a Krisztinavárosban vasárnap tartották meg az Urnapjáról elmaradt körmenetet. Részt vett benne a bosnyák ezred egy zászlóalja, a zenekarral, óriási ájtatos közönség, számos fehér ruhás koszorús leány s az I. ker. állami gimnázium növendékei. Örvendetes meglepetésül szolgált, hogy az oltárok előtt, a szentség felmutatása alkalmával a szokásos Gotterhalte eljátszása elmaradt. A mint a fővárosi lapok írják, az osztrák néphimnusz elmaradása felsőbb parancsra történt.

— **Kőművesek sztrájkja.** Tegnap reggel 600 kőműves Szegeden kimondta a sztrájkot. Harmincz bekezdett épületen nem dolgoznak, mert óránként 16 krt. és reggeli 6 óráig tartó munkaidőt követelnek. Sokan dolgozni akartak, de a sztrákolók ezeket lehúzták az állványokról. A sztrákolók tüntető körmenetet akartak rendezni, de a főkapitány ezt nem engedélyezte. A sztrájkvezetők táviratoztak a szocialista

köröknek, hogy munkások ne menjenek Szegedre.

— **Tűzoltók kongresszusa.** Az országos tűzoltó-szövetség ez évi XV. nagygyűlése — amint már többször írtuk — Eger városában lesz aug. 14. 15. 16. 17. és 18. napjain. Az elnökség 2600 meghívót bocsájtott ki az ország minden részébe. A versenydíjak a következők: I. verseny díja: Az egri nők díja. — II. verseny díja: Eger város díja. — III. verseny díja: A Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség díja. — IV. verseny díja: Az Orsz. Tűzoltó-Szövetség kis díja. — V. VI. VII. verseny díja: az Orsz. Tűzoltó-Szövetség I. és II. díja. — VIII. verseny díja: Dr. Óváry Ferencz szövetségi alelnök I. és II. díja. — IX. verseny díja: Az Orsz. Tűzoltó-Szövetség I. és II. díja. — X. verseny díja: Az Orsz. Tűzoltó-Szövetség nagydíja.

— **Kiadó emeleti lakás** — 4 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyha, kamra, előkertet stb. Kutatóházban — a honvédlaktanya és Egres-utca között — Szt. Mihály napjától, Ugyanott egy földszinti butorozott szoba azonnal kiadó.

× **Legnagyobb butoraktár** Brassóban Grünwald Albertnél.

— **Margit krém.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen híres aradi gyógyszerész ezen kiváló arczkezelését ne ismerné. Ugyanis az összes szépség szerke között a Földes-féle Margit-krém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztátlanságát, szeplőt pattanást stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arczot széppé, üdévé varázsolja. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Után atoktól óvakodjunk.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, jun. 4. A képviselőház Dániel alelnök elnöke alatt ülést tartott s tudomásul vette a főrendek által megszavazott költségvetést.

Pavlovics Llyubimor megsürgeti a szerb kongresszus ügyében tett interpellációját s kijelenti, hogy jogukról most sem mondanak le. (Kialtások: Ki nevében beszél?)

Pavlovics: A szerb nép nevében. (Nagy zaj. Közbekiáltások: Nincsen ilyen!)

László Mihály: Izgatók.

Széll Kálmán kijelenti, hogy ő előterjesztést tett a koronának a kongresszus összehívására. Pavlovicsot mászólok vezetik, amelyekről Pavlovics itt és az országban szereplésével tanuságot tett, melyeknek előmozdítására ő (t. i. Széll) nem vállalkozik. (Zajos helyeslés) Többet nem mond.

A Ház legközelebbi ülése kedden lesz.

Delegáció ülése.

Budapest, jun. 4. A delegációban a hadügyi költségvetés tárgyalását folytatják.

A pécsváradi mandátum.

Pécsvár, jun. 4. Egry Béla függetlenségi és Védella Mihály néppárti jelöltek között pótválasztás lesz. Az előbbi 1161, az utóbbi 1147 szavazatot kapott. A harmadik jelölt Kerner Ádám kéméndi lakos ugyancsak függetlenségi programmal lépett fel.

Nyílt-tér.)*

Istálló

2 ló részére valamint minden a mi hozzá szükségeltetik Szt. Mihály napjától kiadó. Szt. János-utca 26. sz. a.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

